Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН — 2 октябрь 1971 йил, шанба — № 228 (15.098). — Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК

СССР ҳукумати бош министр ва мудофаа министри Али Носир Муҳаммад бошчилигидаги Яман Халқ Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси шарафига 30 сентябрда Катта Кремль саройида зиёфат берди.

Зиёфатда олий меҳмон ва делегация аъзолари билан бирга Яман Халқ Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Аҳмад Солиҳ Ашшайр ва элчихона ходимлари ҳам бўлдилар.

Зиёфатда Совет томонидан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари М. Т. Ефремов, М. А. Лесечко, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, СССР министрлари, давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат чоғида А. Н. Косигин меҳмонларга нутқ билан мурожаат қилди.

А. Н. КОСИГИН НУТҚИ

Биз Москвада олий меҳмонимиз дўст Яман Халқ Демократик Республикасининг бош министри Али Носир Муҳаммадни ва у бошчилик қилиб келган ҳукумат делегацияси аъзоларини табрикламоқдамиз.

Совет халқи Арабистон ярим оролининг жанубида прогрессив мустақил ривожланиш йўлидан бораётган ёш араб республикасининг муваффақиятларини диққат ва эътибор билан қизиқиб кузатиб турибди.

Жанубий Яман халқининг мустақилликка эришиш йўли узоқ ва қийин йўл бўлди. Жанубий Яман халқи мустамлакачилик тартибларига ҳеч қачон тоқат қилмаганлигини биламиз. Мамлакатда Англия ҳукмронлик қилишга киришган дастлабки кунлардан бошлаб халқнинг мустамлакачиларга ва уларнинг агентларига қарши чиқишлари тўхтаган эмас. Мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташламоқ учун кўп йил қаҳрамонона кураш олиб боришга тўғри келди.

1963 йил 14 октябрь куни араб миллий озодлик ҳаракати тарихида муҳим босқич бўлиб қолди. Шу куни Радфанда рўй берган қуролли тўқнашув Жанубий Яман халқининг Англия империализми ва маҳаллий феодал реакция ҳукмронлигига қарши зафарли антиимпериалистик революцияни бошлаб берди. 1967 йил 30 ноябрда мамлакат мустақиллиги эълон қилинганлиги ва Яман Халқ Де- [illegible]

... қаратилмоқда.

Бу кураш кучларни ва моддий ресурсларнинг ҳаммасини кўплаб ишга солишни талаб қилади. Аммо бу кучлар ва ресурслар мустамлака ўтмишининг оғир оқибатларини бартараф қилмоқ учун ғоят зарур, озодликка чиқиб олган мамлакатлардаги халқлар турмушини қайта қуриш учун, шу халқларни цивилизация ва маданиятнинг барча неъматларидан баҳраманд қилиш учун зарур. Империалистлар эндиликда халқлар биз билан курашга бардош беролмайдилар, деб ўйлаётган бўлсалар керак. Лекин уларнинг бу умидлари бутунлай пуч. Буни бизнинг мамлакатимиздаги Улуғ Октябрь революциясининг ва социализм қуришнинг тажрибалари кўрсатиб турибди, буни жаҳон социалистик системаси вужудга келганлиги ва бу система ҳозирги замоннинг ҳал қилувчи кучига айланганлиги кўрсатиб турибди, буни жаҳон миқёсида халқларнинг миллий озодлик ҳаракати юксалиб бораётганлиги ва муваффақиятлар қозонаётганлиги кўрсатиб турибди.

Халқлар дуч келадиган қийинчиликлар ва синовлар нақадар хилма-хил бўлмасин, келажак мана шу халқларники, империализм, реакция ва уруш кучлариники эмас, балки эркинлик, мустақиллик, тараққиёт ва тинчлик кучлариникидир.

Совет Иттифоқи Яман Халқ Демократик Республикасининг ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашига мадад бериб турибди. Турли соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисида мамлакатларимиз ўртасида тузилган шартномалар мамлакатларимиз халқларининг ва тинчлик ишининг манфаатлари йўлида муваффақиятли бажарилиши учун [illegible]

... Носир Муҳаммад учун, Яман Халқ Демократик Республикасидан келган министрлар ва зиёфатда ҳозир бўлган барча меҳмонлар учун, янги турмуш қилаётган мард Яман халқи учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилди.

Али Носир Муҳаммад жавоб нутқи сўзлади.

АЛИ НОСИР МУҲАММАД НУТҚИ

Бизнинг шарафимизга берилган зиёфат учун сиз ўртоқ Алексей Николаевич Косигинга ташаккур айтишга мушарраф бўлганлигимдан ғоят ҳурсандман. Шу муносабат билан мен Жанубий Яман Демократик Республикаси миллий фронт сиёсий ташкилоти, ҳукумати ва халқи номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига ва дўст совет халқига табрик сўзларини ва юксак ҳурмат ҳисларини изҳор қилаётганлигим учун ғоят бахтиёрман.

Мамлакатимиздаги революциячи, шунингдек жаҳондаги барча миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлашда Совет Иттифоқи ўйнаётган жуда катта ролга бутун дунёдаги барча революционерлар, империализмга, реакцияга ҳамда эски ва янги шакллардаги мустамлакачиликка қарши курашувчиларнинг ҳаммаси юксак баҳо бермоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта териш ва давлатга сотиш юзасидан областлар, районлар, совхоз ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг якунларини қараб чиқди. Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи қуйидагиларга беришга **қарор қилинди:**

Сирдарё областига (область партия комитетининг секретари **Қ. Аҳмедов,** область ижроия комитетининг раиси **В. А. Ҳайдуров,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Х. Мажидов,** область совхозлар трестининг директори **С. Мирҳабибов,** область пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси **Қ. Шодиев,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси **М. Хобта,** область суғориш тармоқлари бошқармасининг бошлиғи **М. Турсунов,** область комсомол комитетининг секретари **А. Тўраев** ўртоқлар) берилди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 65,85 процент, шу жумладан машина терими планини 76,36 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 43,07 процент, шу жумладан машина теримида 54,55 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Қашқадарё областидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ **Тошкент областида** (область партия комитетининг секретари **М. Мусахонов,** область ижроия комитетининг раиси **С. Асомов,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Т. Ортиқхўжаев,** область совхозлар трестининг директори **Б. Аракелян,** область пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси **Т. Отаметов,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси **С. Киселев,** область суғориш тармоқлари бошқармасининг бошлиғи **Б. Усмонов,** область комсомол комитетининг секретари **А. Исҳоқов** ўртоқлар) қолдирилди. Бу область йиллик пахта тайёрлаш планини 63,69 процент, шу жумладан машина терими планини 61,65 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 37,95 процент, шу жумладан машина теримида 39,98 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Шу ўн кунликда пахта тайёрлашда йиллик планга нисбатан 33,39 ва 31,90 процент ўсиш бўлишини таъминлаган Андижон ва Наманган областлари пахтакорларининг самарали меҳнати таъкидлаб ўтилди.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областининг **Юқори Чирчиқ районига** (район партия комитетининг секретари **И. Ладушкин,** район ижроия комитетининг раиси **Э. Икромов,** район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **С. Тайметов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси, **И. Каримов,** район суғориш тармоқлари бошқармасининг бошлиғи **Р. Абдуллаев,** район комсомол комитетининг секретари **И. Ихматов** ўртоқлар) берилди. Бу район йиллик пахта тайёрлаш планини 81,16 процент, шу жумладан машина терими планини 125,65 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 51,86 процент, шу жумладан машина теримида 83,70 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Сирдарё областининг Жиззах районидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областидаги **Оққўрғон районига** (район партия комитетининг секретари **С. Тоиров,** район ижроия комитетининг раиси **Б. Бугров,** район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **А. Соибназаров,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **В. Рогачев,** район суғориш тармоқлари бошқармасининг бошқарувчиси **В. Куриленко,** район комсомол комитетининг секретари **А. Хўжақулов** ўртоқлар) берилди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 65,07 процент, шу жумладан машина терими планини 65,55 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 45,80 процент, шу жумладан машина теримида 48,69 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Қашқадарё областининг Китоб районидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ Сурхондарё областининг **Жарқўрғон** районига (район партия комитетининг секретари **Ч. Алматов,** район ижроия комитетининг раиси **Ч. Боймуротов** район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **У. Махатхалов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Т. Жўраев,** район суғориш тармоқлари бошқармасининг бошлиғи **Р. Донаев,** район комсомол комитетининг секретари **Ш. Жуманазаров** ўртоқлар) берилди. Бу район ингичка толали пахта тайёрлаш йиллик планини 59,72 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 22,73 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқ Сирдарё областининг **«Дўстлик районида** (район партия комитетининг секретари **Р. Ҳусанов,** район ижроия комитетининг раиси **Б. Нахипов,** район комсомол комитетининг секретари **М. Раҳимов** ўртоқлар) қолдирилди. Бу район йиллик пахта тайёрлаш планини 87,23 процент, шу жумладан машина терими планини 126,23 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 52,42 процент, шу жумладан машина теримида 75,51 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областидаги Оққўрғон районининг **«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозига** (совхоз директори **Ж. Хоназаров,** совхоз партия ташкилотининг секретари **Х. Ғафурова,** совхоз ишчилар комитетининг раиси **А. Алиев,** совхоз комсомол комитетининг секретари **С. Ким** ўртоқлар) берилди. Бу совхоз йиллик пахта тайёрлаш планини 67,88 процент, шу жумладан машина терими планини 74,42 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 59,63 процент, шу жумладан машина теримида 68,43 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Тошкент область Бекобод районидаги «Ленинград» колхозидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ Сирдарё область, Дўстлик районининг **Қосим Раҳимов номли совхозига** (совхоз директори **М. Уролов,** совхоз партия ташкилотининг секретари **И. Оқсоқолов** ўртоқлар) берилди. Бу совхоз йиллик пахта тайёрлаш планини 89,60 процент, шу жумладан машина терими планини 245,71 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 69 процент, шу жумладан машина теримида 191,43 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Сирдарё область, Дўстлик районидаги Ленин номли совхоздан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ Андижон область, Бўз районининг «Партия XX съезди» колхозига (колхоз раиси **М. Жалолов,** партия ташкилотининг секретари **Б. Мирзакаримов,** колхоз комсомол ташкилотининг секретари **И. Чаққонов** ўртоқлар) берилди. Бу колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини 114,96 процент, шу жумладан машина терими планини 122,87 процент бажарган ва сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда 71,30 процент, шу жумладан машина теримида 86,99 процент ўсиш бўлишини таъминлаган.

Байроқ Тошкент область, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоздан олиб берилди.

ЖИЗЗАХ ПЛАННИ БАЖАРДИ

ЖИЗЗАХ районининг меҳнаткашлари давлатга пахта сотиш планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига ўттиз етти минг тоннадан ортиқ пахта элтиб берилди. Машина теримидаги меҳнат пухта ташкил этилганлиги бу муваффақиятга жуда кўп ёрдам берди. Хўжаликлар техникани икки сменада ишлатишни йўлга қўйиб, пахтани машинада териш планини бир юз ўттиз процент бажардилар.

Бу йил районнинг ҳамма хўжаликлари жуда яхши ҳосил етиштирдилар. «Москва», Навоий номли, Ҳамид Олимжон номли колхозлар ва бошқа хўжаликларда гектар бошига 30 центнердан ошириб ҳосил олинди.

Жиззахликлар Улуғ Октябрнинг 54 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, пландан ташқари салкам ўн уч ярим минг тонна пахта сотишга қарор қилдилар.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 1 октябрга бўлган
МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан
Сирдарё	4,32	65,85	5,72	76,36
Қашқадарё	1,96	65,26	1,46	40,19
Тошкент	2,38	63,69	3,52	61,55
Сурхондарё	2,39	62,47	2,81	56,21
Андижон	3,33	60,77	3,70	39,46
Наманган	3,40	54,51	4,21	42,59
Бухоро	2,71	52,54	3,94	49,98
Самарқанд	3,25	46,45	4,53	39,93
Фарғона	2,52	45,83	2,87	26,50
Хоразм	2,97	32,31	2,04	12,82
ҚҚ АССР	2,85	28,99	2,79	14,43
Республика бўйича:	3,04	52,74	3,59	44,42

Шу жумладан ингичка толали пахта

Сурхондарё	бир кунда	2,20	мавсум бошидан	51,86
Бухоро	бир кунда	1,98	мавсум бошидан	37,82
Қашқадарё	бир кунда	1,77	мавсум бошидан	37,66
Республика бўйича:	бир кунда	2,08	мавсум бошидан	47,35

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА БОРА ТУРИБ

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигида Вьетнам Демократик Республикасига дўстона визит билан бораётган Совет партия-ҳукумат делегацияси 1 октябрда Тошкентдан жўнаб кетди.

Делегация составида — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, армия генерали С. Л. Соколов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Т. Гришин, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, СССРнинг Вьетнам Демократик Республикасидаги элчиси И. С. Щербаков бор.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюро аъзолари С. Б. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Н. Р. Курбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидатлар Н. Маҳмудов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, А. Р. Кулиев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Х. М. Пулатова ва республика арбоблари делегацияни Тошкент аэродромида кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

РЕСПУБЛИКАДА БОҒДОРЧИЛИК ВА УЗУМЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қайд қиладиларки, республика колхозлари ва совхозлари ўтган беш йилликда КПСС XXIII съезди қарорларини бажара бориб, боғдорчиликни ва узумчиликни ривожлантиришда бирмунча муваффақиятларга эришдилар. Боғ-токзорлар майдони кенгайди, шу йиллар давомида аввалги беш йилликдагига қараганда кўпроқ мева ва узум етиштирилди. Янги боғ ва токзорлар катта-катта майдонларни эгаллади, районлаштирилган яхши сортлардан кенг фойдаланилди, мевали дарахтлар ва токларни етиштириш кўпайди ҳамда уларнинг сифати анча яхшиланди.

Буларнинг ҳаммаси аҳолини мева ва узум билан таъминлашни яхшилашга, маҳсулотни қайта ишлаш саноатининг хом ашё базасини мустаҳкамлашга имкон берди.

Шу билан бирга, боғдорчиликни ва узумчиликни ривожлантириш юзасидан 1966 — 1970 йилларга белгиланган баъзи топшириқлар бажарилмай қолди.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари боғ ва токзорлар майдонини кенгайтириш ҳамда ҳосилдорлигини оширишга етарли эътибор бермай келаётирлар. Боғ ва токзорлар майдони планда кўзда тутилганидан кам. Узумнинг ҳосилдорлиги паст. Фарғона областининг колхозларида узум ҳосилдорлиги 1970 йили гектар бошига 21,5 центнерни, Хоразм областида — 21,4 центнерни, Бухоро областида — 24,6 центнерни, Қашқадарё областида 30,9 центнерни ташкил этди. Ҳатто ҳосил йили бўлган 1970 йилда Бухоро области колхозларида ҳар гектар ердан йиғиштириб олинган мева 8,5 центнерни, Фарғона областида — 11 центнерни, Самарқанд областида — 19,2 центнерни ташкил этди.

Кўпгина колхоз ва совхозларда мевали дарахтлар сийрак, дарахтларга шакл бериш ҳамда токларни кесиш сифатсиз ўтказилмоқда, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларига қарши кескин чоралар кўрилмаётир. Оқибатда боғ ва токзорларга катта зарар етказилмоқда.

Бир қатор хўжаликларда мевали дарахтлар ва уларнинг ҳосилини ҳисобга олиш йўлга қўйилмаган, дарахтларни систематик равишда инвентаризация қилиш ҳамда паспортлаштириш йўлга солиб борилмайди, маҳсулотни ҳисобга олиш ҳамда уни сарфлаш устидан назорат йўқ.

Тоғ-тоғ олди зоналари, айниқса Самарқанд ва Сурхондарё областларида боғ ва токзорлар барпо этиш учун қониқарсиз равишда ўзлаштирилмоқда. Бўстонлиқ, Чуст, Денов, Бойсун ва қатор бошқа районларда ёнғоқ, бодом, писта ва бошқа меваларни ўстириш учун майдонларни кенгайтириш мақсадида қулай шароитлардан етарли фойдаланилмаётир.

Боғдорчилик ва узумчиликда механизация даражаси паст бўлганлиги оқибатида меҳнат унумдорлиги ҳам кўтарилмаётир. Агар илғор хўжаликларда бир центнер маҳсулотга кетган меҳнат харажатлари 1-2 киши кунини ташкил этаётган бўлса, айни вақтда республикада сўнгги беш йил давомида ўртача 5-6 киши-кунидан иборат бўлиб қолди.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси колхоз ва совхозларни боғ-токзорларда ишлайдиган тракторлар ҳамда машиналар билан ва айниқса уларга керак бўладиган эҳтиёт қисмлар билан етарли таъмин этмаяпти, янги машиналарни суст жорий қилмоқда. Мевали дарахтлар ва токзорларни парвариш қилиш, ҳосилини йиғиштириб олиш ҳамда уни реализация қилишга тайёрлаш учун қўл инвентарлари ҳам етарли эмас.

Токларни ишкомларга кўтаришга эътибор берилмаётир. Республикада мавжуд бўлган 57 минг гектар токзордан 22 минг гектари ишкомларга кўтарилмасдан ётибди. Бу ёш ва энди ҳосилга кираётган токларнинг ишкомларга кўтарилмаганлиги узумчиликни механизациялашни ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини оширишга халақит бермоқда.

Мева ва узумни қишда сақлаш масалалари тўла ҳал қилингани йўқ. Бу шаҳар ва саноат марказлари аҳолисини йил давомида мева ва узум билан таъминлаб туриш имконини бермаётир.

КПСС XXIV съезди халқ моддий фаровонлигини янада ошириш, мева ва узум мўл-кўллигини вужудга келтиришга чақирди. КПСС XXIV съезди қарорларига амал қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мева ҳамда узум етиштиришни кескин кўпайтириш мақсадида резерв ва имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланишни партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблайдилар.

1975 йилда мева етиштиришни 494 минг тоннага ва узумни — 409,8 минг тоннага, 1980 йилда мева етиштиришни 930 минг тонна ҳамда узум етиштиришни 640 минг тоннага етказиш зарур.

Боғлар 1975 йилга қадар 195,8 минг гектарга, токзорлар — 67,5 минг гектарга ва қулупнайсимон мевазорлар — 435 гектарга, 1980 йилгача эса боғлар 213 минг гектарга, токзорлар 80 минг гектарга ҳамда қулупнайсимон мевазорлар —

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҲИНДИСТОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Қозоғистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети аъзоси, Украина Компартияси Харьков область комитетининг биринчи секретари Г. И. Ващенко, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Саратов область комитетининг биринчи секретари А. И. Шибаев, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари Р. А. Ульяновский, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими секторининг мудири П. В. Куцобин ўртоқлардан иборат КПСС делегацияси Ҳиндистон Коммунистик партияси IX съезди ишларида қатнашиш учун 30 сентябрда Деҳлига жўнаб кетди.

РЕСПУБЛИКАДА БОҒДОРЧИЛИК ВА УЗУМЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Қишлоқ хўжалик министрлигига; Совхозлар министрлигига, Озиқ-овқат саноати, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликларига 1973 — 1985 йилларда айниқса республикадаги тоғ олди зоналарида 85,8 минг гектар майдонда боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш учун маъқул ер-сув ресурсларидан фойдаланиш ва янги ўзлаштирилган ерларда боғдорчилик-узумчилик совхозлари ташкил этиш топширилсин. «Узгипрозем» ва «Узгипроводхоз» лойиҳалаш институтларига шу мақсадлар учун лойиҳа-қидирув ишларини олиб бориш топширилсин.

Мирзачўл ва Бухоро даштларида, шунингдек Амударё этакларида янгидан суғориладиган майдонларда боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш учун «Главсредазирсовхозстрой» хўжаликларига бу соҳани юксалтириш тўғрисида шу боғдорчиликнинг таклифи қабул қилинсин. Қишлоқ хўжалик министрлигига, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати министрликлари, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига ҳар бир хўжаликда боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлигини кескин ошириш топширилсин.

Ана шу мақсадда қуйидаги тадбирлар тавсия этилади:

1972 йилда боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлигини анча ошириш мақсадида шу йил кузкиш даврида агротехника тадбирлари комплексини амалга ошириш ҳамда беш йилликнинг сўнгги йилларида ҳар бир хўжаликда ҳосилдорликни кўпайтириш планини ишлаб чиқиш;

мевага кирган ҳамда ёш боғлар ва токзорларни суғориш учун сувнинг ўз вақтида берилишини қатъий назорат остига олиш;

минерал ва маҳаллий ўғитлардан янада самаралироқ фойдаланиш;

токзорларни ишкомга кўтаришни 1971 —1975 йилларда тугаллаш;

барча хўжаликларда ҳар бир боғ ва токзорнинг заракунандалар ва касалликлар билан қай даражада зарарланганлигини аниқлаш, боғ ва токзорларни ўз вақтида ҳамда сифатли ишлаш ва зараркунандалар уясини батамом тугатиш. Боғ ва токзорларни заҳарли химикатлар билан ишлаш, шунингдек, трактор ҳамда бошқа аппаратлар учун доимий ишчиларни ажратиш ва ана шу ишларнинг ўз вақтида, сифатли ўтказилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш;

фан ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш;

мева ва узум етиштиришни ихтисослаштирилмаган хўжаликларда йириклаштиришни кучайтириш, дарахт ва токзорларни катта-катта массивларда жойлаштириш ва ихтисослаштирилган бўлимлар ҳамда бригадалар ташкил этиш;

боғдорчилик-узумчилик бўлимлари ва бригадаларини малакали кадрлар билан тўлдириш, уларга техника ҳамда инвентарлар ажратиш;

мева ва узумдан юқори ҳосил олганликлари учун моддий рағбатлантиришни кучайтириш. Колхозлардаги боғдорчилик-узумчилик бригада ва звеноларига қуйидагича ҳақ тўлаш тавсия этилади: планни ошириб бажарганлиги учун пландан ташқари топширилган ҳосилнинг 40 процентигача ёки ана шу маҳсулотнинг қиймати давлат харид нархларида тўланади. Боғ ва токзорлар барпо этиш планини ошириб бажарганлиги учун, агар ана шу дарахт ва токлар экилган йили униб чиқса, 90 проценти миқдорида — ҳар 1000 дона тутиб кетган дарахт ёки ток қаламчаси учун 15 сўмдан ҳақ тўлансин. Боғ ва токзорларни яхши парвариш қилган ва уларнинг иккинчи ва учинчи йилларда ҳам яхши сақлаб қолинишини таъминлаган кишиларга 95 процентдан кам бўлмаган миқдорда ҳар гектари учун 10 сўмдан тўланади. ГОСТнинг техникавий шартларига мос келиши учун маҳсулотнинг сифатини бутун чоралар билан ошириш керак.

Шу беш йилликда барча хўжаликларда боғ ва токзорларнинг сийрак бўлишига барҳам берилсин, гектарларни тўлдириш ва дарахт ҳамда токларнинг яхши ўсишини таъминлаш; аҳолини йил давомида янги узилган узум билан таъминлаш мақсадида токзорлар барпо этиш пайтида узумнинг ошхонабоп сортларини кўпроқ экиш ва қишда сақлаш учун маҳсулотни кўпроқ тайёрлаш;

1971—1972 йилларда ҳар бир хўжаликда мевали дарахт ҳамда токларни сортлари бўйича жойлаш планларини ишлаб чиқиш, боғ-токзорлар участкалари, бригадалари, бўлимлари территорияларини тўғри ташкил этиш ишларини амалга оширишга киришиш тавсия этилади.

Қишлоқ хўжалик министрлигига, қишлоқ хўжалик экинлари навларини синаб кўриш бўйича Давлат комиссияси инспектурасига, Шредер номидаги институтга, Озиқ-овқат саноати министрлигига. Совхозлар министрлигига ва бошқа манфаатдор ташкилотларга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ҳамда область ижроия комитетларига қуйидагилар таклиф этилди:

1973 йилнинг 1 мартига қадар мевали дарахт ва узумни навлари бўйича районлаштиришни аниқлаш. Бунда ҳар бир зона ва хўжалик микёсида етиштириш учун тавсия қилинган навлар миқдорини камайтириш кўзда тутилсин. Айни вақтда токлар, мевали дарахтларни, уларнинг ҳосилдорлигини ва реализация қилишни қатъий назорат остига олиш.

Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Совхозлар ҳамда Озиқ-овқат саноати министрликларига қуйидагилар топширилди:

қайси, баргак, «тилларанг сабзи», германан ва шунга ўхшаш юқори сифатли қуруқ мева-узум етиштиришни кескин кўпайтиришга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, 1975 йилга қадар қайси ва баргак етиштиришни данакли қуруқ мева ялпи ҳосилининг 30 процентигача етказиш ва узумни норларда қуритишни ҳамда узумнинг кишмиш ва майиз қилинадиган оқ навларининг умумий миқдорини 15 процентгача етказиш;

1972—1975 йилларгача хўжаликларда яхши жиҳозланган доимий қуритиш майдончалари барпо этиш, уларни мева қуритиш учун зарур ускуналар, печкалар ва бошқа инвентарлар билан таъминлаш. Самарқанд ва Қашқадарё областлари хўжаликларида узумни соя жойда қуритиш мақсадида камида 10 та «Сояки-хона» бинолари қурилсин;

1972 йилнинг 1 январига қадар область ташкилотлари билан биргаликда Фарғона водийсида, Самарқанд, Бухоро ва Қашқадарё областларидаги боғдорчилик ва узумчилик колхоз ва совхозларининг рўйхати тасдиқлансин. Бу хўжаликлар кишмиш-узум навлари ҳамда қуруқ мева олиш учун, абрикос ўрик етиштиришга ихтисослаштирилиши ёки бу навларни экиш кенгайтирилиши керак. Айни вақтда ана шу областларда, шунингдек, Тошкент областида узумнинг ошхонабоп навларини етиштиришга ихтисослаштирилган ҳамда маркали, шампан виноси тайёрлаш учун керак бўладиган навларини экиш майдонларини кенгайтириш ва ихтисослаштириш учун хўжаликларни аниқлаш;

1972 йилнинг 1 июнига қадар 2-«Булунғур» совхозида механизациялашган қуритиш пункти қурилишини ниҳоясига етказиш;

хўжаликларда ортиқча маҳсулотни дастлабки ишлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни: консерва қилиш, шарбат тайёрлаш, бунинг учун маҳсулотни дастлабки ишлаш пунктлари ҳамда цехлари қуриш, уларни инвентарлар ва материаллар билан таъминлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни 1972 йил 1 январига қадар ҳал этиш.

Қишлоқ хўжалик министрлигига қуйидагилар топширилди:

Шредер номидаги институтда мева ва узумни дастлабки ишлаш бўлимини кенгайтириш учун тадбирлар белгилаш, бу бўлимнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, турли типдаги қуритиш пунктлари, маҳсулотни қайта ишлаш пунктлари қуриш ва монтаж қилиш, шу мақсадда уларни ускуналаш учун маблағ ажратиш;

1972 йилдан бошлаб ҳар йили институтда ва унинг илмий муассасаларида колхоз ва совхозлар учун мева ҳамда узумни қуритиш усталари тайёрлаш юзасидан ойлик курслар ташкил этиш;

Тошкентдаги мева-сабзавотчилик техникуми ўқув корпуси қурилишини тезроқ тугаллаш тадбирларини кўриш, у ерда механизация бўлими ҳамда мева ва узумни қайта ишлаш бўйича бўлим ташкил этиш;

Қорақалпоғистон АССРдаги «Коммунизм» совхозида Шредер номидаги институтнинг таянч пунктини ташкил этиш ҳақидаги масалани ҳал қилиш.

1973 йилдан бошлаб колхоз ва совхозларда янги боғ ва токзорлар барпо этиш ҳамда реконструкция қилиш тегишли министрликлар ва «Главсредазирсовхозстрой» томонидан тахминий кўриб чиқилган ҳамда тасдиқланган лойиҳалар асосида олиб борилиши белгилансин. Колхоз ва совхозларда янги боғлар ва токзорлар барпо этишни лойиҳалаштириш «Узгипрозем» институтига юклатилсин. Шредер номидаги институтга «Узгипрозем»га янги боғ ва токзорларни лойиҳалаштириш учун дастлабки маълумотларни ўз вақтида тайёрлаб беришни таъминлаш топширилсин. Бунда мевали дарахтлар ва токларнинг навлари, уларни қандай жойлаштириш, ўстириш технологияси ҳисобга олиниши керак. Қишлоқ хўжалик министрлигига 1972 йилдан эътиборан Шредер номидаги институтда янги боғ ва токзорларни лойиҳалаш ишларини олиб бориш учун ҳар йили иш ҳақи фонди ажратиш топширилсин.

Қишлоқ хўжалик министрлигига. Совхозлар ва Озиқ-овқат саноати министрликларига ҳамда «Главсредазирсовхозстрой»га қуйидагилар топширилди:

колхоз ва совхозларда боғдорчиликнинг интенсив усулларини, шу жумладан, пайванд қилинадиган паст бўйли дарахтларда пальмет формаларини ишлаб чиқаришга жорий этиш;

Шредер номидаги институтга камида 300 минг пайванд қилинадиган паст бўйли дарахтларнинг пархишини келтириш масаласини ҳал этиш. Бу пайванд қилиб экиладиган кўчатларни янада кўпайтириш ва кенгайтириш учун керак бўлади. Институтга 1972 йилдан бошлаб хўжаликлар учун бир йиллик боғбонлар курсида уста-пальметчилар тайёрлашни ташкил этиш топширилсин. Бу хўжаликларда пальмет боғлар барпо этилади;

давлат мева-кўчат етиштириш совхозларида ҳосил берадиган токзорлар вужудга келтириш, ихтисослаштирилган боғдорчилик-узумчилик совхозларига эса ток қаламчаларининг 50 процентигача тайёрлашни таъминлаш мақсадида ана шу материалларни ажратиш топширилсин:

мевали дарахтлар ҳамда ток қаламчалари навини етиштиришда уларнинг сифати яхшилансин, таннархи арзонлаштирилсин, экиладиган ниҳоллар ва ток қаламчаларининг сифати учун кўчат етиштирувчи хўжаликларнинг раҳбарларига бўлган талабчанлик кучайтирилсин, бошқа навларга аралаштирилган кўчатларни реализация қилиш ва улардан фойдаланишга чек қўйилсин.

Қишлоқ хўжалик министрлиги хўжаликларига ҳамда Озиқ-овқат саноати министрлигига 1971—1975 йиллар учун ниҳоллар ва ток қаламчалари етиштириш бўйича топшириқлар белгилансин:

«Узсельхозтехника» билан ҳамкорликда боғдорчилик ва узумчиликда техника тараққиёти кенг жорий этилсин, ихтисослаштирилган боғдорчилик-узумчилик хўжаликларида асосий ишларни механизациялаш даражаси оширилсин. «Узсельхозтехника» бирлашмасига республика колхоз ва совхозларининг тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарига, зараркунандаларга қарши кураш учун аппаратураларга, ҳар хил инвентарларга, боғ-токзорларда ишлайдиган машиналар учун эҳтиёт қисмларга, заҳарли химикатлар, боғдорчилик ва узумчилик учун зарур бўладиган гербицидлар ҳамда бошқа кимёвий воситаларга бўлган эҳтиёжини таъминлаш топширилсин.

Озиқ-овқат саноати министрлигига Тошкент областидаги У. Юсупов номли, Андижон областидаги Киров номли агро ишлаб чиқариш комбинатларини, шунингдек, Тошкент областидаги янги ташкил этилган «Қуйи Чирчиқ», Фарғона областидаги У. Юсупов номли совхоз-заводларни мустаҳкамлаш топширилди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини хом ашёни саноат асосида қайта ишлаш билан қўшиб олиб боришнинг прогрессив формаси ҳисобланган ана шундай агро-ишлаб чиқариш бирлашмаларини ташкил этишни давом эттириш керак Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси институтига 1972 йилнинг 1 майига қадар мазкур бирлашмаларнинг ишини такомиллаштириш юзасидан иқтисодий жиҳатдан асосланган тавсияномалар ишлаб чиқиш ва 1973 йил 1 январга қадар янги бирлашмалар ташкил этиш бўйича техника-иқтисодий жиҳатдан асосланган тавсияномалар ишлаб чиқиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Давлат нарх-наво комитетига Тайёрлаш Министрлиги, Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Озиқ-овқат, Савдо министрликлари ва «Ўзбекбирлашув» билан биргаликда узум, абрикос, ўрик, қуруқ мева ҳамда ток қаламчаларига давлат харид нархларини аниқлаш юзасидан 1972 йилнинг 1 январига қадар Ўзбекистон ССР Министрлар Советига таклиф киритиш топширилди.

Қашқадарё ва Наманган областлари ижроия комитетларига «Қишлиқ» ва Генерал Узоқов номли совхозларнинг колхозлар ҳамда бошқа ташкилотлар томонидан вақтинча фойдаланиб келинаётган ерларини 1972 йилдан эътиборан уларга боғ ва токзорларни кенгайтириш учун қайтариб бериш масаласини ҳал этиш топширилди.

Қишлоқ хўжалик министрлигига, Совхозлар, Озиқ-овқат, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликларига, Наманган ва Қашқадарё областлари ижроия комитетларига «Косонсой», «Партия XXII съезди», Ленин номли ва «Қишлиқ» совхозларини сув билан таъминлашни яхшилаш учун колхоз ва совхозларда қудуқлар қурилиши масаласини ҳал қилиш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Профессионал-техника таълими бўйича Давлат комитетига У. Юсупов номли комбинат базасидаги профессионал техника билим юртида ҳар йили 120 миришкор боғбон, 120 узум етиштирувчи соҳибкор ва 100 та механизатор тайёрлаш топширилди. Қишлоқ хўжалик министрлигига Шредер номидаги институт базасида ҳар йили 150 та боғдорчилик ва узумчилик бригада бошлиқларини тайёрлаш; Озиқ-овқат саноати, Совхозлар, Қишлоқ хўжалиги министрликларига илғор колхоз ва совхозлар базасида боғдорчилик ва узумчилик учун оммавий касбдаги кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни таъминлаш топширилди.

Боғдорчилик-узумчилик совхозларидаги ишчи кучларини шу совхозларда мева ва узум ҳосилини кузда йиғиб-териб олишни, ток кўмиш ва дарахтларни қирқишни ниҳоясига етказмасдан туриб бошқа ишларга тортиш тақиқлансин.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитетига мева-сабзавот маҳсулотларидан фойдаланишни, мева ва узумни қишда сақлаш ҳажмини кўпайтиришни, республика матлубот кооперациясига мева-сабзавот маҳсулотларини ташиш учун етишмаётган автотранспортни ажратишни, колхоз ва совхозларга боғ ҳамда токзорлар учун минерал ўғитлар етказиб беришни кўпайтириш масаласини қараб чиқиш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Давлат матбуот комитетига республикамизда боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш тўғрисида, илғор хўжаликларнинг, бригадалар ҳамда соҳибкорларнинг тажрибаси ҳақида 1972—1975 йилларда оммабоп китоблар, брошюралар ва плакатлар нашр этиш топширилди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишонч билдирадиларки, республикамиз колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди Директиваларини бажара бориб мева ва узум етиштиришнинг янада кўпайишига эришадилар.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ЎРТАСИДА ЯДРО УРУШИНИНГ ПАЙДО БЎЛИШИ ХАВФИНИ КАМАЙТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

БИТИМ

Қуйида томонлар деб аталувчи Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари.

Ядро уруши бутун инсоният учун вайроналик келтиришни эътиборга олиб, шундай уруш пайдо бўлиши хавфининг олдини олиш учун барча куч-ғайратларни сарфлаш, шу жумладан ядро қуролини тасодифан ёки ижозатсиз ишлатишнинг олдини олиш чораларини кўриш заруратини эътироф этиб,

Ядро уруши пайдо бўлиш хавфини камайтириш юзасидан келишиб олинган чоралар кўрилиши халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос келиб, бирон бошқа давлатнинг манфаатларига ҳеч бир зид келмайди, деб ҳисоблаб,

Бундан кейин ҳам ядро урушининг пайдо бўлиш хавфини камайтириш усулларини излашни давом эттириш талаб қилинишини назарда тутиб,

Қуйидагилар тўғрисида битимга келишди:

1-МОДДА

Ҳар бир томон ўз назоратида бўлган ядро қуролининг тасодифан ёки ижозатсиз ишлатилишига йўл қўймаслик учун ўзи кўраётган ташкилий ва техникавий чораларни қандай зарур деб топса, худди шу ҳолда амалга ошириш ва такомиллаштиришни давом қилдириш мажбуриятини зиммасига олади.

2-МОДДА

Ядро қуролининг портлаши ва ядро урушининг пайдо бўлиш хавфини вужудга келтира олиши мумкинлиги билан боғланган ижозатсиз, тасодифий ёки тушунтирилмаган бошқача ҳодиса бўлиб қолганида томонлар дарҳол бир-бирларини хабардор қилиш мажбуриятини оладилар. Шундай ҳодиса бўлиб қолган тақдирда ушбу ҳодисага сабабчи ядро қуролининг эгаси бўлган томон қурол зарар етказмасидан туриб уни безарар қилиш ёки йўқотиб юбориш юзасидан зарур чораларни кўриш мақсадида дарҳол ҳамма куч-ғайратларини ишга солади.

3-МОДДА

Ракета ҳужумидан огоҳлантириш системалари таниб бўлмаган объектларни пайқаб қолганида ёки шундай системаларга ёйинки тегишли алоқа воситаларига ҳалақит берилиб, бундай ҳодисалар икки мамлакат ўртасида ядро уруши пайдо бўлиш хавфини вужудга келтира олганида, томонлар дарҳол бир-бирларини хабардор қилиш мажбуриятини оладилар.

4-МОДДА

Ҳар бир томон тузган режасига кўра, ўзининг миллий территориясидан ташқарида иккинчи томон йўналиши сари ракета учирадиган бўлса, бу ҳақда иккинчи томонни барвақт огоҳлантириб қўйиш мажбуриятини оладилар.

5-МОДДА

Тушунтирилмаган ядро портлаш ҳодисалари билан боғланган бошқа ҳолларда томонларнинг ҳар бири ўзининг хатти-ҳаракатини иккинчи томон нотўғри талқин этиши имконини камайтирадиган тахлитда иш тутиш мажбуриятини олади. Шунақанги ҳар қандай ҳолларда ядро урушининг пайдо бўлиш хавфига йўл қўймаслик манфаатлари тақозосининг мулоҳазасига борган томонларнинг ҳар бири иккинчи томонни хабардор қилиши ёки сабабини билмоқчи бўлиб унга мурожаат қилиши мумкин.

6-МОДДА

Вазиятни тез аниқлаш талаб этиладиган ҳолларда томонлар шошилинч маълумот, хабар ва сўроқ юбориш учун асосан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари ўртасидаги бевосита алоқа линиясидан фойдаланадилар.

Томонлар шошилинчлик даражасига қараб бошқа хил маълумотлар, хабарлар ва сўроқларни юбориш учун ўз хоҳишларига кўра ҳар қандай алоқа воситасидан, шу жумладан, дипломатик каналлардан фойдаланишлари мумкин.

7-МОДДА

Томонлар ушбу битимнинг моддаларини амалга ошириш билан боғланган масалаларни кўриб чиқмоқ учун, шунингдек, бу моддаларга ушбу битим мақсадларини бундан буён амалга оширилишига қаратилган тузатишлар киритишни муҳокама қилмоқ учун ўзаро келишиб олишларига кўра маслаҳатлашиб туриш мажбуриятини оладилар.

8-МОДДА

Ушбу битим бемуддат қилиб тузилган.

9-МОДДА

Ушбу битим имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Вашингтон шаҳрида 1971 йилнинг 30 сентябрида ҳар бири рус ва инглиз тилларида икки нусхада қилиб тузилган, шу билан бирга ҳар иккала текст бирдай кучга эга.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи учун
А. ГРОМИКО.

Америка Қўшма Штатлари учун
У. РОЖЕРС.

СССР — АҚШ БЕВОСИТА АЛОҚА ЛИНИЯСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ЎРТАСИДА ТУЗИЛГАН

БИТИМ

Қуйида томонлар деб аталувчи Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида бевосита алоқа линияси ўрнатиш тўғрисида 1963 йилнинг 20 июнида имзоланган битим тўғрисидаги меморандумга мувофиқ фавқулодда ҳолларда фойдаланиш учун яратилган ва ишлаб турган бевосита алоқа линиясини эксплуатация қилиш процессида орттирилган ижобий тажрибани эътиборга олиб.

Бевосита алоқа линиясини такомиллаштириш ва модернизация қилишга доир масалаларни ҳамжиҳатлик руҳида кўриб чиқиб, қуйидагилар тўғрисида битимга келишди:

1-МОДДА

1. Бевосита алоқа линияси пухталигини ошириш мақсадларида қуйидагилар вужудга келтирилмоқда ва ишга туширилмоқда:

а) Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида ҳар бири сунъий йўлдошлар алоқа системасидан фойдаланиладиган иккита қўшимча канал, шу билан бирга, ҳар бир томон сунъий йўлдош алоқа системаси қандай бўлиши кераклигини ўз хоҳишига кўра танлаб олади.

б) ҳар бир томон территориясида бевосита алоқа линиясининг охирги пунктлари (биттадан ортиқ) системаси. Шу билан бирга Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги охирги пунктлар қаерга ўрнашиши ва нечта бўлишини Совет Иттифоқи белгилайди, Америка Қўшма Штатларидаги охирги пунктлар қаерга ўрнашиши ва нечта бўлишини Америка томони белгилайди.

2. Бевосита алоқа линиясининг ана шу такомиллаштиришларини жорий этишга оид масалалар ушбу битимга иловада баён этилган бўлиб, битимнинг ажралмас бир қисми ҳисобланади.

2-МОДДА

Томонларнинг ҳар бири бевосита алоқа линиясидаги алоқа каналлари ва охирги пунктлар системасининг бетўхтов ва пухта ишлашини таъминлаб туриш учун, шунингдек, бевосита алоқа линияси орқали иккинчи томон ҳукумати бошлиғидан келиб турувчи ҳар қандай хабарларни ўз ҳукуматининг бошлиғига топшириш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўриш ниятида эканлигини таъкидлайди. Ушбу битим ва унинг иловасига мувофиқ алоқа каналлари ва охирги пунктлар системаси учун томонларнинг ҳар бири жавобгардир.

3-МОДДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги бевосита алоқа линияси ўрнатиш тўғрисида 1963 йилнинг 20 июнида имзоланган битим тўғрисидаги меморандум ва унинг иловаси ушбу битим ва унинг иловаси туфайли унинг моддаларига киритилган ўзгартишларни назарда тутган ҳолда кучида қолаверади.

4-МОДДА

Ушбу битимга мувофиқ томонлар зиммаларига олган мажбуриятларини ўзларининг конституцион процессларига мувофиқ бажарадилар.

5-МОДДА

Ушбу битим, шу жумладан унинг иловаси имзоланган кундан бошлаб кучга киради.

Вашингтон шаҳрида 1971 йилнинг 30 сентябрида ҳар бири рус ва инглиз тилларида икки нусхада тузилган, шу билан бирга ҳар иккала текст бирдай кучга эга.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи учун
А. ГРОМИКО.

Америка Қўшма Штатлари учун У. РОЖЕРС.

СССР — АҚШ бевосита алоқа линиясини такомиллаштириш юзасидан кўриладиган чоралар тўғрисидаги битимнинг иловасида ишлаб турган симли ва радио алоқа каналларига қўшимча яна иккита сунъий йўлдош каналларини ишга тушириш ва эксплуатация қилиш юзасидан техникавий ва ташкилий тадбирлар белгилаб чиқилган. Совет томони сунъий йўлдош алоқа каналини «Молния» системаси орқали, Америка томони эса «Интелсат» системаси орқали таъминлаб туриши кўзда тутилади ҳамда ҳар бир томоннинг тегишли сунъий йўлдошлар ва Ердаги станциялар орқали пухта ва бетўхтов алоқани сақлаб туришга доир вазифалари тафсиллаштирилган. Бевосита алоқа линиясини такомиллаштириш юзасидан томонларнинг сарф-харажатларини тақсимлаш тартиби белгилаб чиқилмоқда.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК

[Боши биринчи бетда].

Мен яна шуни ҳам уқтириб ўтмоқчиманки, бизнинг мамлакатимиз Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик лагерь билан дўстона алоқаларини мустаҳкамлаб олмаганда эди, мустамлакачилик биз учун вужудга келтирган ва ҳозирги вақтда янги мустамлакачилик реакция билан ҳамкор бўлиб вужудга келтиришга уринаётган проблемаларни бартараф қилиб ҳал этолмаган бўлур эдик, қийинчиликларни бартараф қилолмаган бўлур эдик. Буни бизнинг мамлакатимиздагилар жуда яхши биладилар.

Юксак даражадаги ҳукумат делегациясига бош бўлиб Совет Иттифоқига қилган бу сафарги визитим мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар ҳозирги босқичда тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб қолганлигини, бу эса мамлакатимизда социал ўзгаришларни амалга оширишга кўп жиҳатдан ёрдам бераётганлигини тасдиқлаб турибди, холос.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди ишида қатнашган сиёсий ташкилотимиз делегацияси составида бўлиб, Совет Иттифоқига келган эдим. Шу визит Ленин негиз солган қурилишнинг ажойиб практикаси билан, мамлакатингиздаги коммунистик ва партиявий қурилишнинг ажойиб практикаси билан танишиб олишимга имконият берган эди. Совет коммунистлари орттирган бой, жуда катта тажрибага биз ўзимизнинг мамлакатимизда ниҳоят даражада муҳтожмиз. Бу тажриба революциямизнинг ҳал қилувчи шартларидан бири бўлиб, ҳозирги вақтда биз совет ўртоқларимизнинг барча ташаббусларимизга бераётган доимий ёрдамига таяниб, шу тажрибани амалга ошириш учун кураш олиб бормоқдамиз.

Мамлакатимизнинг совет ўртоқларимизга бўлган бениҳоя ҳурматини ифодалаб бериш учун ҳозир мен сўз тополмай турибман. Яман халқини Совет Иттифоқи халқлари билан боғлаб турган дўстлик империалистик реакция умидларини, Яман революцияси душманларининг умидларини тилка-пора қилиб ташлаган тоғ қояларидек мустаҳкам.

Бизнинг Совет Иттифоқига қилган бу сафарги визитимиз бир томондан мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш натижаларини якунлаб беради, иккинчи томондан эса революцияларимиз ўртасидаги, ҳар иккала мамлакатимизнинг халқлари ўртасидаги тарихий алоқаларни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бу визит бизнинг революциямиз кучайиб бораётган империалистик ва реакцион фитналар ҳужумига учраб, оғир ва машаққатли босқични бошидан кечираётган бир пайтда ўтмоқда. Империализм ва реакция бизнинг мамлакатларимизга иқтисодий, сиёсий, ҳарбий ва стратегик таъсир ўтказиб келган эди. У, ўзининг мана шу жуда муҳим позициясидан ажралиб қолди.

Энг хилма-хил соҳаларда, иқтисодий, ҳарбий ва сиёсий соҳаларда Совет Иттифоқидаги ўртоқлар бизга катта моддий ёрдам ва маънавий мадад бериб келганликлари ва бераётганликлари учун фахрланаётганлигимизни ва миннатдор бўлаётганлигимизни айтмасдан ўтолмаймиз. Чунончи, мана шу ёрдам ва мададнинг ўзи кўпгина фитначилик планларини бартараф қилиш ва бу планларнинг амалга оширилишига йўл қўймаслик, олдимизда турган кўпгина иқтисодий ва ҳарбий проблемаларни ҳал қилиш учун революциямизга имконият берди.

Мен шу нарсани яна бир марта уқтириб ўтмоқчиманки, мамлакатимиз мустақиллик олганидан бери то шу вақтгача йўлимизда пайдо бўлиб турган қийинчиликларни енгишимизга Совет Иттифоқининг бизнинг ишларимизга ва проблемаларимизга бўлган муносабати ҳамда шу проблемаларни ҳал этишда Совет Иттифоқи ўйнаган роль имкон берди. Шуни уқтириб айтмоқчиманки, ҳар доим бутун дунёдаги миллий озодлик ва революцион ҳаракатлар томонида туриб шу тариқа ленинча принципларни амалга ошириб келаётган Совет Иттифоқи империализмни батамом тугатиш ва бутун дунё миқёсида социализм ғалабасини таъминлаш учун олиб борилаётган курашни кучайтиришда бундан буён ҳам жуда катта роль ўйнайди.

Сўзимнинг охирида сизларга яна бир марта ташаккур айтишга ва жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг асосчиси бўлган Ленинни жаҳон аҳлига берган, мустамлакачилик асорати ва зулмдан озод бўлиш учун курашаётган барча халқларга революцион йўлни кўрсатиб берган улуғ халқингизни муборакбод қилишга ижозат бергайсиз.

Али Носир Муҳаммад, яшасин Яман — Совет дўстлиги, икки мамлакат халқлари ўртасидаги ҳамкорлик мустаҳкамлансин ва ривожлансин, А. Н. Косигин ва барча ўртоқлар сиҳат-саломат бўлсин, деб хитоб қилди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

БИТИМЛАР ИМЗОЛАНДИ

ВАШИНГТОН, 30 сентябрь. (ТАСС). СССР ва АҚШ назорати остида бўлган ядро қуролини тасодифий равишда ёки руҳсатсиз қўлланишнинг олдини олиш учун ҳар иккала мамлакат кўрадиган чоралар ҳусусида ҳамда СССР билан АҚШ ўртасида бевосита алоқа қилиб туриш учун ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиш йўли билан мана шундай алоқа линияларини такомиллаштириш ҳусусида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган икки битимни бу ерда имзолаш маросими бўлди. Битимларни СССР номидан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико имзолади.

А. А. Громико битимлар имзолангандан кейин бундай деди:

«Ўз назорати остидан ядро қуролини тасодифий равишда ёки руҳсатсиз қўлланишнинг олдини олиш учун ҳар иккала мамлакат кўрадиган чоралар ҳусусида ҳамда СССР билан АҚШ ўртасида бевосита алока қилиб туриш учун ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиш йўли билан мана шундай алока линияларини такомиллаштириш ҳусусида мамлакатларимиз ўртасида тузилган битимларни Совет Иттифоқи номидан имзолаганлигим учун мамнунман.

Бу иккала битим стратегия қуролларини чеклаш борасида Совет—Америка музокаралари олиб борилаётганлиги натижасида вужудга келди. Бу битимларни 1969 йилнинг охирида бошланган мана шу музокараларнинг сезиларли биринчи натижаси деса бўлади.

Дуруст, бугун имзоланган битимлар стратегия қуролларини чеклаб қўйиш проблемасининг моҳиятини ҳали сира ҳал қилмайди, бу вазифа аввалгидек ҳали ҳам олдимизда турибди. Музокараларнинг қатнашчилари уни ҳал этиш йўлларини қидиришлари зарур.

Шу билан бирга имзоланган битимлар борилаётган тўғри йўлда қўйилган қадамлардир, чунки бу битимлар халқаро кескинликни юмшатишга ва ядро урушининг бошланиб кетиш хавфини камайтиришга хизмат қилади.

Шу нуктаи назардан қараганда бу шартномалар Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг йўлига тўла равишда жавоб беради ва бизнинг фикримизча барча халқларнинг ва мамлакатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Шунинг учун совет кишилари имзоланган битимларни ҳар иккала томоннинг истаги бўлган тақдирда ва томонлар эзгу-ният билан иш қилганларида фойдали натижаларга эришиш мумкинлигини кўрсатувчи ўрнак бўлди, деб табрикламоқдалар.

Шу битимлардан сўнг яна келишиб олиб бошқа қадамлар қўйилади, бу қадамлар икки мамлакат ўртасида ёки уларнинг иштироки билан олиб борилаётган музокараларнинг натижаси бўлади, деб умид билдирмоқчимиз».

Битимларни Қўшма Штатлар номидан АҚШ давлат секретари У. Рожерс имзолади. У ҳам ўз нутқида битимларнинг аҳамиятига ижобий баҳо берди.

Битимларни имзолаш чоғида: СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, АҚШ мудофаа министри М. Лейрд, қуролсизланиш ва қуролланиш устидан назорат агентлигининг директори Ж. Смит, сенаторлар ва АҚШ конгресси вакилар палатасининг аъзолари, шунингдек бошқа расмий кишилар, Вашингтондаги бир қанча мамлакатлар дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

БУРИЛИШ ЙИЛИ

СЎЗ-МАРРАГА ЕТГАНЛАРГА

Партиямизнинг XXIV съезди мамлакатимизда пахтачиликни янада тараққий эттириш истиқбол режаларини белгилаб берди. Бу ҳаммамиз учун жанговар программадир. Беш йиллик охирига бориб она-Ватанимизда пахта етиштириш 7-7,2 миллион тоннани ташкил этади. Бу улкан, шарафли вазифани бажаришда ўзбек пахтакорлари байроқдорлик ролини ўйнайдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг пахтакорларга яқиндан бераётган ердамлари туфайли пахта майдонларимиз йил сайин кенгайтириляпти, ҳосилдорлик ошириляпти, деҳқончилик маданияти юксак поғоналарга кўтариляпти. Эндиликда пахтачилик бутун жамоатчиликнинг жонажон ишига айланди.

Съезд қарорларидан илҳомланган районимиз меҳнаткашлари куни кеча республикада биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Давлат тайёрлов пунктларига 37 минг тоннадан кўпроқ Жиззах дурдонаси тўкилди. Ҳар гектар ердан 26 центнердан ҳосил олинди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, механизаторларимиз ва теримчиларимизнинг фидокорона меҳнатлари туфайли план 30 иш кунида адо этилди. Районимиз пахта уруғи етиштирувчи районлардан ҳисобланади. Ўтган йилларда вилт касали кенг тарқалганлиги туфайли ҳосилга анча путур етди. Бу йил уруғшунос олимларимиз яратган «Тошкент-1» навли пахта чигити районимиз шароитига жуда мос келди ва катта майдонларга ана шу уруғ экилди. Район партия ва совет ташкилотлари теримнинг дастлабки кунидан бошлаб уруғлик пахта тайёрлашга алоҳида эътибор бердилар. Шу кунга қадар 15 минг тонна сараланган уруғлик пахта алоҳида бунтларга ғарамлаб қўйилди. Келгуси йили унинг чигити билан райондаги ҳамма хўжаликларни таъминлаш имкониятига эга бўламиз.

Бу йилнинг ўтган йиллардан тафовути шуки, ҳамма пахтакор колхозларда терим машиналари ҳал қилувчи рол ўйнади. механизаторларимиз ўз олдига қўйган вазифаларни шараф билан бажардилар. Н. Замонов, О. Ҳамроқулов, Э. Ғойибназаров, Ў. Ярлоқобов, А. Рафиев, С. Қўшмуродов, Т. Ғаниева каби механик-ҳайдовчиларнинг номини фахр билан тилга оламиз. Уларнинг ҳар бири бункерлардан .140-160 тоннадан пахта тўкдилар. Терим бошланишдан олдин «Ўзбекистон» маркали машинанинг механик-ҳайдовчилари 250 тоннадан, икки қаторли машиналарнинг механик-ҳайдовчилари 150 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган эдилар. Механизаторларимиз бу вазифани шараф билан бажармоқдалар, бу билан ўзларининг етакчилик ролини шараф билан адо этмоқдалар. Аслини олганда районимиз бўйича йиллик планни ўтган йилгидан анча олдин бажаришга олиб келган ютуқ ҳам шундадир.

Шу кунларда унумдор пахта далаларида 234 терим машинаси жавлон уриб ишламоқда. План бажарилганидан сўнг механизаторларнинг мажбуриятларини қайта кўриб чиқдик. Биз она-Ватанга яна 13 ярим минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш, шу йўл билан ялпи пахтани 50 минг тоннадан оширишга азми-қарор қилдик. Ўйлаймизки, механизаторларимиз бу шарафли вазифани бажаришда ҳам карвонбошилик ролини ўйнайдилар.

Районимизнинг улкан «оқ олтин» хирмонига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Носиров раислик қилаётган «Москва» колхози пахтакорлари ўзларининг 8 минг тонналик дурдонаси билан катта ҳисса қўшдилар. Бу хўжалик районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини адо этди. Пландан ташқари 5 минг тонна пахта тайёрлаш колхоз меҳнат аҳлининг жанговар вазифасига айланди. Камол Азимов раислик қилаётган Навоий номли колхоз меҳнатчилари ҳам пахта планини муддатидан олдин ўринлаб, шу кунларда мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда. Уларнинг мақсади ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказишдир. Ғалаба рапортига муддатидан илгари имзо чеккан Ҳамид Олимжон номли колхоз азаматлари давлатга яна 1700 тонна пахта етказиб бериш ҳақида қўшимча мажбурият олиб, фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Шуни айтиш керакки, районимиздаги колхозларнинг деярли ҳаммаси пахта тайёрлаш юзасидан шартномада белгиланган топшириқларни бажардилар. Ленин номли, Жданов номли колхозларнинг пахтакорлари айниқса суръатни оширяптилар.

Бу йил пахта ҳосилдорлигини кўтаришда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришилди. Ўнлаб бригадалар бир йил ичида гектаридан олинадиган пахтани 10-15 центнер кўтариб, 35-40 центнерга етказдилар. Толиб Рўзиматов, Умри Орифжонова, Карим Исақулов, Исмат Қаландаров ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар ана шундай зафар қучдилар. П. Муродов, У. Ҳусанов, А. Раҳматов, Т. Рўзиматов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари мажбурият ҳисобига пахта топширяптилар.

Районимиз хўжаликларида 21 минг теримчи жонбозлик кўрсатиб пахта термоқда. Шундан қарийб 2 минг киши кўп минг килограммчилик ҳаракатига қўшилган. З. Жабборова, Р. Мирзаев, Р. Зоҳидова каби донгдор теримчилар ҳозирдаёқ хирмонларга 10-12 тоннадан дурдона тўкдилар. Терим суръатини кун сайин, соат сайин кучайтирмоқдалар.

Район партия комитети теримчилар орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтирди, кўп ва тоза пахта териш учун кураш мусобақаси юқори поғонага кўтарилди. 450 агитатор, 500 дан ортиқ сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчи, 53 лектор пахтакорлар орасида қизғин иш олиб бориш билан илғорлар тажрибасини кенг оммалаштирдилар. Нисбатан қолоқларни олдингилар сафига етиб олишларига амалий ёрдам бердилар. Теримда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик роли таъминланди. Район партия ташкилоти ҳисобидаги 1500 дан зиёд коммунистнинг 80 процентдан кўпроғи этак боғлаб теримда қатнашди ёки зўр қувватга эга бўлган «зангори кема»ларни моҳирлик билан бошқариб, эл хирмонига барака киритди.

Районимиз пахта тайёрлаш планини бажарди. Бу қувончли албатта. Лекин ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Далаларимизда халқ меҳнати билан етиштирилган ҳосилнинг анча қисми терилмай турибди. Уни тез кунда сарамжом-саришталаб олинишини таъминлаш партия, совет ва комсомол ташкилотларининг муқаддас бурчидир. Биз Сирдарё областимиз бўйича 500 минг тонна, республикамиз бўйича 4 миллион 400 минг тонна пахта тайёрлангандагина зиммамиздаги пахтакорлик бурчини адо этдик, дея оламиз. Унгача терим суръатини сира бўшаштирмаймиз, бутун куч ва техника воситаларини шу мақсад йўлига сафарбар этамиз.

Э. ИСЛОМОВ,
Жиззах район партия комитетининг биринчи секретари.

Бухоро области. Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозида ингичка толали пахтадан мўл ҳосил олинмоқда. Колхоз деҳқонлари гектар бошидан 35 центнердан хирмон кўтариш учун меҳнат қилмоқдалар. Комсомол аъзолари Н. Наимова (чапда) ва З. Самадова улкан «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар мавсумда 7,5-8 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилишган. Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг механизатори, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мукаррам Фузайлова эл хирмонига 200 тоннага яқин дурдона тўкди. Унинг кўзлаган марраси 300 тонна. У «зангори кема» бункеридан кунига 10-11 тонна пахта тўкмоқда. Суратларда: (юқорида) Н. Наимова ва З. Самадова. Пастдаги суратда эса М. Фузайлова.

А. Авазов (ЎзТАГ) ва А. Тўраев фотолари.

Шоли — давлатга

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 1 октябрга бўлган маълумот

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план тонна ҳисобида; учинчи стун — жами тайёрланган шоли (тонна ҳисобида); тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Андижон	5000	344	6,9
ҚҚ АССР	54.000	2.108	3,9
Фарғона	3.000	95	3,2
Тошкент	20.300	410	2,0
Самарқанд	2.300	30	1,3
Сирдарё	13.910	133	0,9
Наманган	4.000	17	0,4
Сурхондарё	6.800	2	—
Хоразм	19.500	—	—
Республика бўйича:	128.870	3.139	2,4

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Тошкент область Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозининг коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб ва Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги шарафига бошланган мусобақани қизитиб давлатга сабзавот сотиш планини муддатидан илгари — 101,1 процент бажардилар. Пландаги 5100 ўрнига 5160 тонна сабзавот сотилди.

Совхоз ишчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга қўшимча равишда яна 1500 тонна сабзавот сотиш мажбуриятини олдилар.

БЎРОНЛИ БИР КЕЧА

ҲИКОЯ

Фарғона — Тошкент оралиғида тахминан бирнеча ўнлаб чақиримга чўзиладиган довон бор. Ўхшатиш жоиз бўлса, татарча обкашга ўхшайди. Куз оёқлаганди. Йўлнинг бошида бошланган ёмғир кўп ўтмай қорга уланиб кетди. Қуюқ туман тушди. Шамол ҳуштак чалди. Машинанинг ойнаси қиров боғлаб яхлади. Дам-бадам тузли латта билан артамиз. Паст жаҳаннам — тубсиз жарлик. Бўрон машинани зириллатади. Қилт этган эҳтиётсизлик жондан умидни узиш демак. Ҳеч нарсани кўриб бўлмайди. Машина довоннинг белига қараб тошбақадай ўрмалайди. Ора-чора тоғдан оч қолиб, довонга тушиб келаётган ёввойи ҳайвонларнинг увиллаши эшитилиб туради.

— Ҳайтни бир кўриб ўтайлик, — дедик шоферга. Шофер ҳам, андиша кучли қилиб турган экан, шартта тўхтади. Тушдик. Олдинда мушукнинг кўзидай ёниб, бир нарса кўринди. Шамолга орқа қилиб яқинлашдик. Бу зиё довоннинг қоқ белига қўйилган вагонетканинг чироғи экан. Кирдик. Печка бозиллайди. Тўртта йўл устаси, бир йўловчи шофер, аёлининг кафтларини ишқаётган эркак. Печкада чарсиллаётган ўт ёғдусида бўроннинг зўридан аёлнинг кўзи қизариб, қовоқлари кўкариб кетгани сезилади. Киприкларини очишга ҳам мадори йўқ. Йигит ҳам ҳоли қудрат кўринади.

— Усти очиқ машинадамидиларинг?

— Йўқ. Мотоциклда.

— Каллангиз борми? Шундай ҳавода мотоциклда юриб бўладими?

— Биз йўлга чиққанда ҳаво очиқ эди. Олисдан келяпмиз, Зарур иш билан.

— Э-э... Хотинингизми?

Йигит бош ирғиб тасдиқлади.

Йўловчилардан бири, хотинини туғруқхонага олиб кетаяпти шекилли, деб аёлнинг қорнига зимдан кўз қирини ташлайди. Унчаликмас.

— Бунчалик зарур нима иш экан?

— Хотинимнинг туғилган куни яқин. Совғага кетаётгандик.

Йўловчилар кулиб юборди.

— Шундан — шуёққа-я. Яқин-ўртада йўқ эканми?

— Бор-у, унчалик эмас. Хотинимга ёқадигани Ленинободда бор экан. Шунга кетаётган эдик. Бўрон туриб қолди. Туман. Ёмғир.

— Чакки овора бўпсиз, сиз боргунча ўша ноёб нарса магазинда қолармикан...

— Жудаям унчаликмасдир. Беш қўл баробар эмас. — Йигит билан хотини илжайиб қўя қолди.

Йўл усталари кастрюлкада милтиллаб қайнаётган шўрваларига ул-бул қўшишди.

— Ароқ-пароқ борми?

— Топилади.

— Нархи-чи?

— Ҳимматингиз. Ёзда ғамлаб қўямиз. Гўшт ҳам зиралангаи. Автолавка келиб туради. Фақат ноннинг суви қочган-да.

— Бу совуқда одам саксовулга ўхшаб қоляпти-ку, нонни айтасиз. Қани топган-тутганингизни ўртага қўйинг-чи.

Ярим чинни қайнатма шўрва билан бир пиёладан ароқ айланди. Эр хотинининг юз-қўлини ароқ билан ишқади. Аёл жонланди. Эрининг елкасида ухлаб қолди. Йўловчилар бошларини ичларига тортиб, елкаларини деворга тираб, турган жойларида пинакка кетдилар. Йигит ухламади. Папиросни чўғлантириб нималарнидир ўйларди. Оддийгина кишиларнинг ўзига лойиқ кичкинагина бахтига завқим келарди.

— Қаерликсиз? — сўради йигитдан кўзини узмаган йўловчилардан бири.

— Тоғнинг пастидан.

— Хотинингиз-чи?

— Бир қишлоқликмиз.

— Ростданам совғага кетяпсизми?

— Ҳа.

— Агар менинг хотиним шунақа ҳарҳаша қилганда қулоғининг тагида шўрва қайнатардим. Нима қилиқ бу бўронда?

— Қайдам. Йўлга чиққанимизда ҳаво очиқ эди дедим-ку. Ўзим олиб кетяпман. Кўнгли чўкмасин.

— Хотинларни бураб ҳам туриш керак. Улар олифта одамни хуш кўрмайдилар.

— Билмадим. — деди йигит кулиб.

— Ёшингиз нечада?

— Йигирмада.

— Келинники-чи?

— Бу йил ўнсаккизга тўлади. Уйланаётганда ёшини бир ёш яшириб олганман.

— Хотинингиз учун жонингизни жабборга беришингиз шунинг учун экан-да. Ўн етти ёшда қарсиллаган пайти бўлади. Қишда шафтоли егандек бўлаверасиз. Қоп кийса ҳам кўҳлик кўринади. Юрган йўлида ялпиз иси қолади. Менинг хотиним ўттизда. Саксовул дейсиз бечорани...

— Қизиқ экансиз. Ҳар қалай келинойимга раҳмим келади. Киши ўз хотинини муҳаббат худоси деб билиши керак.

— Ҳа, энди. — Йўловчи тилини чайнаб қолди.

— Ухладикми?

— Ҳа-я, кўршапалакдек нима қилдик...

Йўл усталари йўловчилар учун чой қўйиш тараддудида яхлаган ўтинни гурсиллатиб ёраётганда одамлар уйғонди. Машиналарга қайноқ сувлар қуйилди. Ҳаво очилиб кетди. Тоғ ҳавоси-да.

Ҳамма ўз дарди билан ўзи бўлиб турганда йигит хотинини яна мотоциклга мингаштириб довондан тушиб кетди. Суқланиб қараб қолдик. Совғани топсин-да.

Анвар ЭШОНОВ.

Улкан хирмон учун

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 1 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён; учинчи стун — мавсум бошидан буён машинада:

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жиззах	97,39	129,80
Дўстлик	87,23	126,23
Мирзачўл	75,47	124,69
Янгиер	68,15	86,26
Ворошилов	66,67	61,81
Пахтакор	64,61	93,34
Ильич	59.93	82,72
Гулистон	58,18	45,91
Боёвут	54,60	48,53
Оқ олтин	51,69	65,85
Сирдарё	49,85	41,44
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Яккабоғ	80,26	64,94
Китоб	77,79	38,54
Чироқчи	70,17	56,31
Шаҳрисабз	70,01	25,84
Қарши	65,13	63,96
Қамаши	61,98	52,59
Ғузор	59,57	26,43
Косон	53,28	43,54
Ульянов	49,92	26,36
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Юқори Чирчиқ	81,16	125,65
Ўрта Чирчиқ	71,28	72,95
Пискент	70,02	60,46
Оққўрғон	65,07	65,56
Бекобод	61,14	57,04
Бўка	56,93	53,91
Янгийўл	53,01	29,47
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Шеробод	74,51	103,25
Жарқўрғон	70,40	68,40
Гагарин	67,40	108,41
Сариосиё	61,41	39,12
Шўрчи	59,95	41,51
Денов	58,15	41,07
Термиз	51,43	33,01
Бойсун	40.25	—
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	73,94	20,49
Андижон	70.52	19,99
Избоскан	69,03	73,18
Бўз	68,92	66,47
Пахтаобод	62,92	54,32
Москва	61,17	26,45
Хўжаобод	54,28	16,23
Қўрғонтепа	53,51	46,21
Балиқчи	50,48	32,98
Марҳамат	50.42	28,33
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Янгиқўрғон	62,04	32,12
Поп	60,22	56,42
Задарё	58.93	55,97
Наманган	55,40	40,44
Тўрақўрғон	54,88	26,50
Чуст	53,39	43,61
Уйчи	51,45	38,81
Учқўрғон	47,97	33,33
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ромитан	67,01	66,38
Бухоро	62,46	54,11
Қоракўл	60,37	61,25
Шофиркон	56,01	47,20
Свердлов	52,37	48,39
Ғиждувон	47,15	60,48
Вобкент	43,99	39,72
Когон	41,26	36,23
Қизилтепа	38,85	46,18
Навоий	38,68	34,73
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Жомбой	60,95	60,11
Ғаллаорол	59,43	38,00
Бахмал	54,91	—
Пайариқ	54,67	49,70
Иштихон	52,03	39,14
Хатирчи	50,64	48,27
Булунғур	46,99	35,75
Оқдарё	45,81	33,02
Самарқанд	42,83	23,20
Нарпай	42.81	40,01
Ургут	36,07	—
Пастдарғом	35,60	29,59
Каттақўрғон	34,24	24,31
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Ўзбекистон	62,65	41,69
Киров	60,12	45,42
Ленинград	46,91	15,07
Фарғона	46,75	12,48
Қува	46,50	18,99
Риштон	46,35	25,39
Фрунзе	43,19	42,77
Олтиариқ	40,71	27,11
Бағдод	38.52	11,80
Охунбобоев	38,15	19,71
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Боғот	39.23	14,55
Шовот	36.40	14,86
Янгиариқ	34,27	16,59
Хива	30,97	11,56
Гурлан	30,84	14,84
Ҳазорасп	29.20	4.98
Урганч	29,19	13.33
Қўшкўпир	28,69	9,09
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Беруний	42.18	28.96
Амударё	37,07	19.01
Қўнғирот	35,60	23,85
Хўжайли	34.37	19.31
Тўрткўл	31,49	8,55
Нукус	28,89	23,11
Шуманай	24,00	15.89
Ленинобод	18,60	13.41
Тахтакўпир	18,46	9,54
Чимбой	16,14	5.62
Кегайли	15,48	6,68

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

30 сентябрь куни самолёт ва автобусларни декаданинг эмблемаси безатди. Байрам қатнашчилари — ёзувчилар, артистлар, композиторлар, рассомлар, кинематографчилар Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳузурига меҳмон бўлиб кетишди.

Ўзбекистон пойтахтидан тўртта қўшиқ маршрути йўл олди. Бу маршрутлар ўзининг қўшиқларини Мирзачўл ва Фарғона пахтакорларига, орол балиқчиси билан Шеробод чўлидаги шаҳарчаларнинг бинокорларига, Андижон нефтчиси билан Наманган боғбонига ҳадя этгани келди.

Ҳамма ерда қозоқ сухани, қозоқ ўлани орзиқиб кутилган меҳмон бўлади.

Декада қатнашчилари тушган охирги самолётлар аэропортдан ҳали узилмасданоқ телетайплар худди шу куни республиканинг шаҳарларида бўлган дастлабки учрашувлардан дарак бера бошлади.

Ўша хабарлар билан танишинг:

ТЕРМИЗ. Термиз шаҳар партия комитетининг секретари Х. З. Элмуродова меҳмонларга мурожаат қилиб, «Сизни қадимги Сурхондарё диёрида табриклаймиз, хуш келибсиз, азиз биродарлар!» деди

Қозоғистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси С. Мамбеев самимий учрашув учун сидқидилдан миннатдорчилик билдирди.

— Жанубдаги ўлка билан, унинг ажойиб кишилари билан танишишдан бағоят хурсандмиз, — деди у.

Бугун қардош республиканинг вакиллари пахта заводи ишчиларининг меҳмонлари бўлишди.

ҚЎҚОН. Қўқон аҳолиси меҳмонларни музика, қўшиқ, гулдасталар билан табриклади. Қадимги анъанага мувофиқ катта баркашда Фарғона диёрининг ноз-неъматлари кўтариб чиқилди. Шундан сўнг қозоқ дўстлар Ғафур Ғулом номидаги адабиёт музейини зиёрат қилишди. Улар Фарғона водийсида Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун ҳалок бўлган курашчиларнинг ёдгорлигига гулчамбар қўйишди. Шу куни «Атаманнинг тугатилиши» фильмининг яратувчилари билан Қўқон томошабинлари ижодий учрашув ўтказдилар. Суперфосфат заводининг маданият саройида дўстлик кечаси бўлиб ўтди.

ГУЛИСТОН. Қозоғистон ССР давлат қўшиқ ва рақс ансамбли Фориш райони чорвадорларининг меҳмонлари бўлишди. Кундузи артистлар «Қизилқум» ва «Фориш» совхозларининг хўжалиги ва қурилиши билан танишдилар.

Қозоқ давлат хор капелласи Сирдарё район маданият уйида концерт қўйди.

ЧИРЧИҚ. 30 сентябрда индустриал Чирчиқ Қозоғистон адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларини ранго-ранг куз гулдасталар, шиорлар ва транспарантлар билан кутиб олди.

Қозоғистоннинг вакиллари шаҳар билан танишувни трансформатор заводига боришдан бошладилар. Бу завод бир неча кун аввал Қарағанда металлургия комбинатига аталган бир туркум ускуналарни муддатидан илгари жўнатган эди. Меҳмонлар электрохимия комбинатида ҳам, қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида ҳам бўлдилар. Металлурглар саройида кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Қозоғистон кинематографчилари союзи правлениесининг биринчи секретари А. Ашимов нутқ сўзлади. Декада қатнашчилари саройда катта концерт қўйиб беришди.

(ЎзТАГ).

БИЗНИНГ СУҲБАТ

БИР-БИРИМИЗДАН ЎРГАНАМИЗ

Шериаздан ЕЛЕУКЕНОВ,
Қозоғистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот Давлат комитетининг раиси.

Халқларимизнинг, элатларимизнинг, кишиларимизнинг бир-бирлари билан яқин алоқа қилишларида матбуотнинг роли беқиёсдир. Ўзбек оғаларимиз ҳаётида бирор янгилик содир бўлса газета, журналлар орқали ўқиб биламиз. Бизда ҳам бирон-бир воқеа рўй берса дўстларимизга матбуот ёрдамга келади. Адибларимизнинг янги асарлари халқларимиз орасида кўприк бўлиши учун яна матбуот зарур. Демак декада кунлари алоҳида китоб бозори ва китоб кўргазмасининг ташкил этилиши ҳам бежиз эмас.

Ҳозирги кунда Қозоғистонда бешта нашриёт ишлаб турибди. «Қозоғистон», «Наука», «Жазучи», «Мектеп» ва «Қайнар» нашриётларида миллионлаб тиражда минглаб номда китоблар чоп этилади.

Биргина ўзбек тилидан қозоқ тилига таржима қилинган 942 номдаги китобларни мисолга келтирсак, нашриётларимиз қилаётган ишлар кўлами яққол намоён бўлади-қолади.

Ўзбек матбуотчиларига янгидан-янги ғалабалар тилайман.

МЕҲР ОҒУШИДА

Надежда ПИВНИЦКАЯ,
балет солисткаси.

Дўст-дўст билан учрашганда меҳр жўшади, дўст дўст билан кўришганда дил яйрайди. Буни мен ўзбек тупроғида, қадрдонларим оғушида яна бир бор ҳис этдим. Мен бу ажойиб ўлкада уч марта бўлганман.

Бу сафар ҳам жиддий тайёргарлик кўрдим. Ўзбек санъат муҳлислари — оппоқ пахтасидек оқ кўнгил дўстларимиз бизни анвои гулдасталар билан қарши олдилар. Бундай меҳрибончиликка муносиб жавоб қайтариш керак. Декада кунларидаги концертларда саҳнага ана шу туйғу билан чиқаман ва бор маҳоратимни ишга солиб, бизга азиз бўлиб қолган санъатсеварларни ҳушнуд этишга интиламан.

Биз — «Олмаота навқирон балети» коллективи аъзолари декада кунлари Тошкентдан ташқари Андижон, Наманган, Фарғона ва Марғилонда бўлиб, концертлар берамиз, қозоқ ёшларининг навқирон санъатини намойиш қиламиз.

СПОРТ
ЯНГИЛИКЛАР

РАҚИБЛАРНИ ЧЕК ТАШЛАШ АНИҚЛАЙДИ

Кейинги кунларда ажойиб футбол учрашувлари бўлиб ўтди. Ўтган куни кубок эгалари Европа кубоги учун Москва динамочилари билан Грециянинг «Олимпиакос» командаси мамлакатимиз пойтахтида учрашди. Ўйин қизиқарли вазиятда ўтди. Меҳмонлар 2:1 ҳисобида динамочиларни мағлубиятга учратишган бўлса ҳам, умумий ҳисобда Москва динамочилари ғолиб чиқишди. Яъни Грецияда мана шу икки команда учрашганида москваликлар майдон эгаларини 2:0 ҳисобида ютишганди. Ҳар икки ўйинда қайд қилинган ҳисоблар мавжуд қоидага биноан жамланганда, мамлакатимиз футболчилари 3:2 ҳисобида устунликни қўлга киритдилар. Шундай қилиб Москва динамочилари кубок эгалари кубоги учун курашни давом эттириш ҳуқуқига эга бўлдилар. ЦСКА командамиз Туркиянинг «Галатасарай» командасини умумий ҳисобда 4:1 билан ютди. Москва спартакчилари УЕФА кубоги учун курашда Чехословакиянинг Кошице шаҳридаги ВСС командаси билан умумий ҳисобда 3:2 ҳисобида олдинга чиқиб олди.

Москва армиячилари, спартакчилари, динамочиларининг кубок учун курашдаги рақиблари чек ташлаш йўли билан аниқланади.

ПЕТРОСЯН ҚОРА ДОНАЛАР СУРАДИ

Аргентинанинг Буэнос-Айрес шаҳридаги «Президент» меҳмонхонасида истиқомат қилаётган совет спорт делегацияси вакилларининг маълум қилишича, жаҳон чемпионлиги учун даъвогарлар курашни бошлаб юборишди. Тигран Петросян ва Роберт Фишер ўртасидаги бу шахмат жанги кўпчиликни қизиқтираётганича бор. Чек ташлаш натижасида америкалик гроссмейстер Р. Фишер оқ доналарда, Совет Иттифоқининг вакили Т. Петросян қора доналарда ўйнайдиган бўлди. 30 сентябрь куни бўлган дастлабки ўйинда 40-юришда Фишернинг қўли баланд келди.

КИЕВ ДИНАМОЧИЛАРИ — ЧЕМПИОН

Киев шаҳрининг марказий стадионида футбол аҳли учун қадрли бўлган ажиб янгилик эълон қилинди. Мамлакат биринчилиги кураши давом этаётган бўлса ҳам, Киев динамочилари СССР чемпиони деган номга эришдилар. Бой берилган чемпионлик шарафини қайта тиклаш учун киевлик футболчилар икки йил мобайнида қизғин кураш олиб бордилар. Мана энди бешинчи марта Киев динамочилари мамлакат футболи чемпиони бўлишди.

КУЧЛАР ТЕНГ

Тошкентдаги «Юбилей» спорт саройида хоккейчиларимизнинг ўз маҳоратларини ошириш учун ҳаракатлари кундан-кунга кучайиб бормоқда. Ўтган пайшанба куни ҳам Тошкентнинг «Спартак» командаси хоккейчилари Қарағанданинг «Строитель» командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Кейинги учрашув натижаси 2:2.

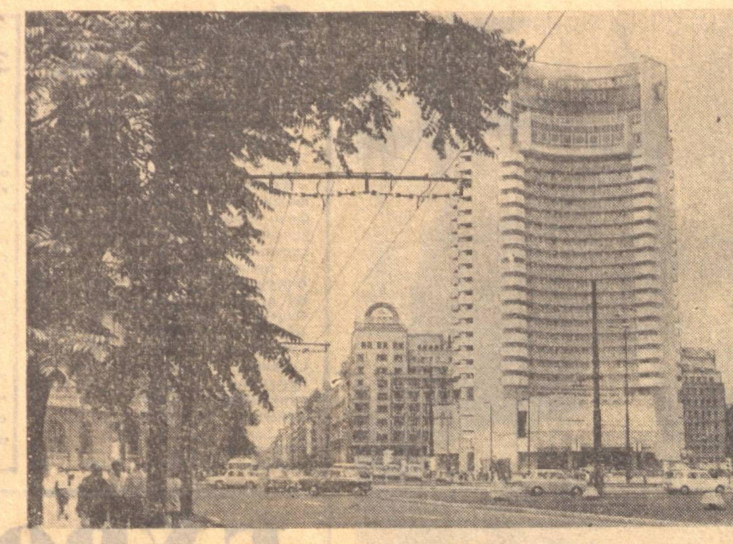

✻

БУХАРЕСТ. Румыния Социалистик Республикасининг пойтахти кундан кунга ўсиб ва ободонлашиб бормоқда. Суратда: Бухарест аҳолисининг фахри — «Интерконтиненталь» меҳмонхонаси.

В. ТЕРЕХОВ фотоси. (ТАСС).

✻

ФРАНКФУРТ-МАЙН. (ГФР). Суратда: Ғарбий Германия меҳнаткашлари ГФР ва Совет Иттифоқи, ГФР ва Польша Халқ Республикаси ўртасидаги шартноманинг ратификация қилинишини талаб этмоқдалар.

АДН—ТАСС фотоси.

✻

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИ

Бугун Гвинея республикасининг меҳнаткашлари мамлакат мустақиллигининг 13 йиллигини байрам қилмоқдалар. 1958 йилнинг 2 октябрида мустақил давлат деб эълон қилинган. Гвинея катта ютуқларни қўлга киритди. Саноат корхоналари, қишлоқ хўжалик фермалари тикланди. Ер ва банклар миллийлаштирилди. Мамлакатнинг экономикасида давлат сектори ўсди ва ривожланди. Деҳқонлар кооперативларга бирлашиб, ерни замонавий усулда ишлай бошладилар. Бугунги кунда Гвинея соғлиқни сақлаш, маориф, маданият ва санъат соҳасида эришган ютуқлари билан ҳақли равишда фахрланади.

Мустақил Гвинея республикасига Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар катта ёрдам беришяпти. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Конакрида политехника институти қурилди. Маму ва Нзерекор шаҳарларида консерва ва ёғочни қайта ишловчи заводлар ишга туширилди. Бу мамлакатда юзлаб совет мутахассислари — қурувчилар, ўқитувчилар, геологлар, врачлар ишлашяпти.

Совет — Гвинея ҳамкорлиги йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Буни КПСС ва Гвинея Демократик партияси (ГДП) ўртасидаги дўстона алоқаларда ҳам кўриш мумкин. ГДП делегацияси КПСС съездларида, Октябрнинг 50 йиллиги байрами ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик байрамларида қатнашдилар. Шу йилнинг май ойида КПСС Марказий Комитети аъзоси, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Расулов бошчилигидаги КПСС делегацияси Гвинеяда бўлди. Яқингинада эса ГДП делегацияси Совет Иттифоқида бўлиб, ватанига қайтди.

Гвинея халқларининг меҳнат ютуқлари яна ҳам улканроқ бўлиши мумкин эди. Бироқ ташқи ва ички реакция унинг жадал ривожланишига ҳалақит беряпти. Империалистлар, хусусан Португалия мустамлакачилари Гвинеяни мустақиллик йўлидан тойдиришга, уни яна қуллик азобига солишга уринмоқдалар. Шу ниятда Португалия мустамлакачилари Гвинеяга қарши босқинчилик юришлари уюштирдилар. Лекин мустақиллик нашидасини сураётган гвинеяликлар босқинчиларга зарба беришди. Гвинея мустақиллик йўлидан дадил бормоқда.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXVI СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 29 сентябрь. ТАСС мухбирлари О. Пивоваров ва А. Воронин хабар берадилар: Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVI сессиясида умумий-сиёсий мунозара давом этмоқда.

Бугун Канада ташқи ишлар министри М. Шарп сўзлаган нутқида қуролсизланиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш масалаларига катта ўрин берди. У ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги, денгизлар ва океанларнинг тубидан тинч мақсадларда фойдаланиш ҳақидаги шартномаларга ҳамда биология ва химия қуролини тақиқлаш тўғрисида давом этаётган музокараларга юксак баҳо берди. Шарп «стратегик қурол-яроғларни чеклаш» тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида олиб борилаётган «умидбахш ва асосли» музокараларни табриклади.

Ливан ташқи ишлар министри Халил Абу Хамад ўз нутқини Яқин Шарқдаги аҳволга бағишлади. Исроил, деди у, БМТнинг можарони тинч бартараф этишга қаратилган ҳамма қарорларини қайсарлик билан писанд қилмай келаётир. Унинг найрангбозлиги ва ҳамкорликдан ошкора бош тортиши сабаблигина Ярринг миссияси мушкул аҳволга тушиб қолди.

Ливан ташқи ишлар министри шуни таъкидладики, Исроил қўшинларини оккупация қилиб олган араб ерларидан батамом олиб чиқиб кетмай туриб, Фаластин халқининг ҳуқуқларини ҳурмат қилмай туриб, Яқин Шарқ проблемасини ҳал этиб бўлмайди.

Англия ташқи ишлар министри Жанубий Африка Республикаси апартеид сиёсатини давом эттираётганлиги хусусида силлиқ-сийпаб «таассуф» билдирди. У «умидсизлик ва тоқатсизлик зўравонликка олиб бориши мумкин» деган гапни айтиб, Африка мамлакатларини территориядаги ирқчилар режими билан музокара олиб боришга чақирди.

ТЕЛЕТАЙП ХАБАРЛАРИ

ВАШИНГТОН. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Оқ уйда АҚШ президенти Р. Никсон билан учрашди. Суҳбатда АҚШ давлат секретари У. Рожерс, президентнинг миллий хавфсизлик ишлари бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер ва СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин қатнашдилар.

Учрашувда иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалалар, шунингдек асосий халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

◆ САНТЬЯГО. Халқ бирлиги блокининг ҳукумати уй-жой қурилиши проблемасини муваффақият билан ҳал қилмоқда. Бу ерда ташкил қилинган матбуот конференциясида давлат уй-жой қурилиши корпорацияси раисининг ўринбосари Ирам Кирога шу йилнинг дастлабки саккиз ойи мобайнида чилиликлар 12 мингта квартира олдилар, деди. 1971 йилда жами 50 мингта квартира қуриш мўлжалланмоқда.

◆ НЬЮ-ЙОРК. АҚШ атом энергияси комиссияси Қўшма Штатлар Невада штатининг полигонида ер остида навбатдаги ядро портлашини ўтказганлигини маълум қилди. Бу бомбанинг кучи АҚШ Япониянинг Хиросима шаҳрига ваҳшийларча ташлаган атом бомбасининг портлашига баравар келди.

Шу билан Қўшма Штатлар шу йилнинг 1 июнидан бери ер остида еттинчи марта ядро портлаши ўтказди. (ТАСС).

САНЪАТ ФОШ ЭТАДИ

Исмоилия Исроил агрессиясигача гуллаб-яшнаган, кўм-кўк ва гавжум шаҳарлардан бири эди. Баҳайбат хурмо дарахтларининг соя-салқинларида жойлашган истироҳат боғларида болалар ўйнашарди, катталар эса ҳордиқ чиқаришарди.

Ҳозир бу ерлар бўм-бўш бўлиб қолди. Аҳолининг деярли ҳаммаси кўчириб юборилди. Шаҳарда бомбардимон ва отишмаларнинг излари ҳанузгача қолган. Кўп уйлар ҳаробага айланган, уларнинг деворлари эса бомбардимон натижасида нураб тушган. Шаҳар ичидан ўтган темир йўл изларини қум босиб ётибди.

Исроил оккупантлари сурбетларча ўзлаштириб олган Сувайш канали қирғоғининг соҳилларида ҳаёт мутлақо сўнгандай.

Исмоилия шаҳрида Миср Араб Республикасининг маданий ҳаётига доир муҳим воқеа бўлди — бу ерда ҳарбий рассомлар ва ҳайкалтарошларнинг асарларидан иборат кўргазма ташкил этилди.

Кўргазмага кириладиган ерга «Америка империализмининг ҳақиқий башараси» ўрнатилган. Ваҳимали скелетнинг бир қўли лавр барг тизмаларини баланд кўтариб турибди, иккинчи қўлида эса мертик қилиб қўйилган чалғи ўроқни қисимлаб олган. У Баҳр ал-Бакрда фаллоҳлар устига ва машғулот ўтказилаётган мактабга ташланган Исроил бомбаларининг қолдиқларидан ясалган.

Баҳр-ал-Бакр фожиаси... У бутун жаҳонни, биринчи галда шак-шубҳасиз арабларни ларзага солди. Бир қатор картиналарда ана шулар тўғрисида ҳикоя қилинади.

..Қоп-қора тутунлар, аланга ичидан мактаб болалари жон талвасада қочишиб чиқишяпти. Полотнода осколкаларнинг ғизиллаб учишлари гавдалантирилган ва: «Ҳужумга ўтишди... учиб келишди... болалар ўлдирилди...» деган сўзлар ёзиб қўйилибди.

Мана яна бошқа полотно: унда ўғил бола жажжи сингилиси билан уни нишонга олиб келаётган «Фантом»дан қизалоқни яшираётгани ифодаланган.

Расмлар ёнида Миср осмонида уриб туширилган Исроил қирувчи самолётларининг парчалари уюб қўйилибди. Шунингдек биринчи «Фантом»ни уриб туширган ракета установкасининг ва Исроилнинг «Эйлат» кемасини сувга чўктириб юборган ракета катерининг макетлари ҳам ўрин олган.

Картиналар орасидаги араб миллати бирлигининг рамзини ифодаловчи расм кўргазмадан муносиб ўрин олган. Унда араб халқининг шонли йўллари, ҳозирги кунда республикани ҳимоя қилаётган араб солдатлари жуда яхши тасвирлаб берилган.

Кўргазма залларида Миср ҳарбий рассомлари ва ҳайкалтарошларининг асарлари билан бирга Улуғ Ватан уруши йилларидаги совет плакатлари ҳам намойиш қилинаётир.

Миср Араб Республикасининг ҳарбий министри М. Содиқ Исмоилиядаги кўргазмага келиб, унга юқори баҳо берди. Солдатларнинг жуда кўпчилик қисми келиб кўрган бу экспозиция армиянинг руҳини кўтаришда, жангчиларни ватанга муҳаббат ва мамлакат душманларига нисбатан қаҳр-ғазаб уйғотиш руҳида тарбиялашда катта роль ўйнашини таъкидлади.

Шундай кўргазмалар Мисрнинг бошқа районларида ҳам ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

М. КОРОЛЬКОВ, (АПН).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Телефильм. 10.15 — Телеминатюралар, 10.55 — МОСКВА. 11.00 — Янгиликлар, 11.05 — Музикали учрашувлар, 11.45 — «Здоровье», 12.15 — Эртаклар, 12.45 — Концерт. 13.30 — Иқтисодий мавзуларда суҳбат. 14.00 — Экран дўстларни чорлайди, 16.25 — ТОШКЕНТ. Узбек тилида: 16.30 — «Доим тайёр!». 17.00 — Футбол: «ҚАЙРАТ» — «ПАХТАКОР», 18.45 — Бокс бўйича мусобақалар, 19.05 — Истиқбол эгалари, 19.45 — Ахборот, 20.00 — МОСКВА. Футбол: «ТОРПЕДО» — «ДИНАМО» (Киев).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 15.00 — МОСКВА. 15.30 Ҳайвонот оламида, 16.40 — Халқаро программа, 17.10 — Волейбол бўйича Европа чемпионати, 17.50 — Бутуниттифоқ пионер линейкаси, 18.20 — Ҳужжатли фильм, 18.35 — Текширилди, миналар йўқ (бадиий фильм). 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.40 — Зифа Басирова куйлайди. 21.05 — СССР Давлат банки 25 ёшда, 21.30 — Инсон ҳаёт экан (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/X да Севилья сартароши, 3/X да Ёрил тош (кундузи), Спартак (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/X да Менинг жаннатим, 3/X да Хотинимнинг эри, 4/X да Қайнона.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 3/X да Музикали лекторий абонемент № 1. Биринчи концерт-лекция. «МУЗИКАНИ ҚАНДАЙ ЭШИТИШ ВА ТУШИНИШ КЕРАК». (Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Дунё (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4, 5, кеч 8 ва 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8 яримда).

Буғдойзорлар орасида — «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 3 ва кеч 7 да).

0416 номерли қочоқ — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Иккиюзламачилар ватани — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Ёшлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1, 3, 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Буғдойзорлар орасида — «ХИВА».

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

4 ОКТЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.50— МОСКВА, 17.55 — Мультфильмлар, 18.35 — Ўзаро ҳамкорлик йўлида, 19.00 — ТОШКЕНТ, 19.05 — Мультфильм, 19.15 — Янги жангга, 19.40 — Кўҳна Хива яшармоқда, 20.00 — Ахборот. Узбек тилида: 20.20 — Оламда нима гап? 20.50— Ахборот, 21.10— Пахта терими кундалиги, 21.25— Дутор ва танбур тароналари, 22.30 — Портрет (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Телефильм, 18.15 — Стандарт — сифат белгиси, 19.00 — МОСКВА, 20.00 Бадиий фильм, 22.10 — Кинофильм, 22.30 — Хоккей: «СПАРТАК» — ЦСКА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА, 18.20— Ёшлар учун эшиттириш, 18.50 — Янгиликлар, 19.00 — Телефильм, 20.00 — Футбол: «ПОМИР» (Душанба) — «ЖАЛЬГИРИС» (Вильнюс), 20.45 — КПССнинг жанговар отряди, 21. 05— Оқшом эртаклари, 21.20 —Янгиликлар, 21.35 — Классиклар истаги, 22.00 — МОСКВА.

5 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ, 19.05 — Ахборот, 19.20 —Сурхон-Шеробод чўлидаги халқ жасорати, 20.00 — Инсонга таъзим қил, она тупроқ (адабий театр). Узбек тилида: 20.40 — Ахборот, 21.00 — Пахтакорларнинг меҳнат рапортлари, 21.15 — Миллионлар иқтисодий университети, 21.30 — Маткарим Болтабоев куйлайди, 22.30 — Бадиий фильм, 23.40 — Мен — Қозоғистон (телефильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Телефильм, 18.15 — Беш йиллик маҳорат ва изланиш, 19.00 — МОСКВА, 20.00 — Миллионлар ленинча университети, 20.35 — Оддий воқеа (бадиий фильм), 22.00 — ТОШКЕНТ, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ, Ўқув кўрсатувлари, 19.40— Балет кечаси, 20.20 — Қурувчи — фахрли касб, 21.05 — Бадиий фильм.

6 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА .17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 —Декада кундалиги, 18.15 — Қозоқ кинематографчилар билан учрашув, 18.55 — Футбол: «ФОРВЕРТС» (ГДР) — «ПАХТАКОР». Узбек тилида: 20.45 — Декада қатнашчилари студиямиз меҳмони, 21.15 — Ахборот, 21.30 — Қозоғистон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти, 22.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.30 —МОСКВА, 17.35— Буратино кўргазмаси, 18.00 — Бадиий ҳаваскорлар концерти 18.35 — СССР давлат банки 50 ёшда, 19.00 — Елена Образцова куйлайди 20.05 — Туғишгандан афзал (бадиий фильм), 21.30 — Спорт кундалиги, 22.00 — ТОШКЕНТ. Телефильм, 22.35 — Давлат жиноятчиси (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 20.00 — Ермек Серкебоев куйлайди (фильм-концерт), 20.55 — Максим Перепелица (бадиий фильм).

7 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ, 17.00 — Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадасининг тантанали ёпилиши, 19.40 — Самбо бўйича «Дружба» анъанавий халқаро турнир қатнашчилари — меҳмонимиз, 20.00 — Ахборот, 20.20 — Оламга саёҳат, 22.00 — Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.15 — МОСКВА, 17.20 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 17.45 — Концерт, 18.30 — Социализм дунёси, 19.00 — Танишинг, лауреатлар, 19.50 — Ҳужжатли фильм, 20.00 — Миллионлар ленинча университети, 20.30 — Муслима (телефильм), 21.15 — Ҳужжатли фильм, 21.30 — Беш йиллик илғорлари (Тошкентдан), 22.00 — Хоккей: СКА (Ленинград) — «СПАРТАК» (Москва).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Концерт, 20.40 — Врач маслаҳати, 20.50— Фильм-концерт. 21.35 — Бадиий фильм.

8 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ, Самбо бўйича «Дружба» анъанавий халқаро турнири, 20.00 — Ахборот. Узбек тилида: 20.15 — Шеърият муҳлисларига. 20.35 — Ҳабиба Охунова куйлайди, 21.05 — Ахборот, 21.20 — «Ўзбекистон чорвадори». 22.00 — МОСКВА, 22.30 — Футбол: «ДИНАМО» (Москва) — «ДИНАМО» (Тбилиси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00—Харьков болалар хор капелласининг концерти. 18.10 — Академик Катта театрининг янги мавсуми, 19.00 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ, 22.30 — Шамол (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати, 20.10 — «Тўлқинда — 02», 20.40 — Фильм-концерт. 21.10 — «Гульдер» ансамбли — «Ёшлик» студияси меҳмони, 21.50 — Жўра саркор (бадиий фильм).

9 ОКТЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.40 — ТОШКЕНТ, 9.45 — «Балойи азим» (бадиий фильм). 11.00— МОСКВА. 11.05 — Болалар учун кўрсатув, 11.35 — Мультфильм, 11.45 — «Здоровье», 12.15 — Қ. Қулиев студиямиз меҳмони, 12.45 — Телефильм, 13.20 — Социалистик экономикани илмий бошқариш асослари, 13.50 — Қишлоқ ҳақида сўз. 14.20 — Телефильм, 16.55 — ТОШКЕНТ, 17.00 — Ахборот». Узбек тилида: 17.15 — Концерт, 17.50 — Экранда замондошимиз. 18.40 — Ахборот, 19.00 — Рақслар гулдастаси, 19.50 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 11.30 — Сехрли чопон (бадиий фильм), 15.10— МОСКВА, 15.30 — Гусар балладаси (бадиий фильм), 17.00 — Эфирда «Молодость». 19.00 — Телефильм, 19.50 — ТОШКЕНТ, «Мардлик — мангулик, 20.30 — Ярим аср йилномаси телефильм), 21.40 — Ўзбекистон композиторлари съезди олдидан. М. Маҳмудов, Биринчи симфония. 22.20 — Аршин мололон (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.

10 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — «Колокольчик» клуби, 10.00 — Олтин бола (қўғирчоқ фильм), 10.20 — «СВЕТОФОР», 11.00 — МОСКВА, 11.05 — Мультфильм, 11.25 — Музикали киоска 11.35 — Халқаро панорама, 12.20 — Мультфильм, 12.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 13.00 — Киносаёҳатчилар клуби, 14.15 — Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув, 14.55 — Инсон ва қонун, 15.10 — Украина ССР халқ ижоди фестивали, 16.40— Ҳосил байрами, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00— «Звездочка», 18.30 — Ахборот, 19.00 — Самбо бўйича «Дружба» анъанавий халқаро турнири. Узбек тилида: 20.00 — Қизлар davраси, 21.10 — Телеочерк, 21.30 — Ахборот, 22.00 — «ОЛТИН ВОДИЙ».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 11.00 — Қўлни бер, қоплон (бадиий фильм), 17.40 — МОСКВА. Пазанда (бадиий фильм), 19.00 — Концерт, 20.20 — Бутуниттифоқ телефильмлар фестивалининг ёпилиши, 22.30— «Хоккей: «СПАРТАК» — «ХИМИК».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.40— ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

2 октябрь кеч соат 7 яримда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Иззат СУЛТОНОВ

« И М О Н »

2 пардали драма.

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ҳ. ҚЎЧҚОРОВ.

Рассомлар — Ҳ. ИКРОМОВ ва Л. КОНРАД.

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. М. Гинзбург.

БОШ РОЛЛАРДА: СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати

ОЛИМ ХЎЖАЕВ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Э. МАЛИКБОЕВА, А. ТУРДИЕВ, З. ХИДОЯТОВА ва бошқалар қатнашадилар.

Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ректорати, партия ва жамоатчилик ташкилотлари СССР халқлари адабиёти кафедрасининг доценти

Клара РИЗАЕВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 341424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.